

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3359/2017. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 27.Bpkf.13.144/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Fővárosi Törvényszék 27.Bpkf.13.144/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az elsőfokú bíróságnál, amely az Alkotmánybírósághoz 2017. április 20-án érkezett.
 - [2] A Pesti Központi Kerületi Bíróság végzésében rögzített tényállás szerint az indítványozó 2015. április 2-án érkezett feljelentésében magánindítványt terjesztett elő a feljelentett ellen rágalmazás vétsége miatt. A feljelentés szerint a feljelentett, aki szintén ügyvéd, fellebbezést nyújtott be az illetékes ügyvédi kamaránál az ellene indult fegyelmi eljárásban hozott határozat miatt. A fellebbezés utolsó bekezdését az interneten közzétette, amely az indítványozó higiéniáját, tisztálkodását sértő megfogalmazást tartalmazott. A *youtube.com* internetes videómegosztó oldalon közzétett videofelvételen a feljelentett hasonló tartalmú véleményét nyilvánította.
 - [3] A Pesti Központi Kerületi Bíróság mindezek alapján 2016. november 11-én kelt 20.Bpk.11.026/2015/6. számú végzésével – bűncselekmény hiányában – a büntetőeljárást megszüntette. Az elsőfokú bíróság a sérelmezett kijelentéseket értékítéletnek minősítette és álláspontja szerint azok nem voltak a becsület csorbítására alkalmasak, így nem valósult meg bűncselekmény.
 - [4] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2017. január 6-án jogerőre emelkedett 27.Bpkf.13.144/2016/2. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta.
- [5] 2. Az indítvány szerint a büntetőeljárást megszüntető végzés az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütköző jogbiztonság elvével ellentétes, mert a bíróság nem minősítette büntető anyagi jogba ütközőnek a feljelentett kijelentéseit. Az Alaptörvény II. cikk és VI. cikk (1) bekezdése tekintetében indokolásként az indítványozó az Alkotmánybíróság 1/2015. (I. 15.) AB határozat indokolásának egy részét szövegszerűen idézte (Indokolás [98]).
 - [6] Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívása alapján az indítványozó az Alkotmánybírósághoz 2017. június 12-én érkezett indítvány-kiegészítésében az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésére (a jogszabályok kötelező ereje), a II. cikkre (az élethez és az emberi méltósághoz való jog) és a VI. cikk (1) bekezdésére (a jó hírnévhez való jog), valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdésének második mondatára (védői védett véleménynyilvánítás) hivatkozott.
 - [7] Az indítványozó szerint a bíróságok az Alaptörvény 28. cikkét is megsértették, mert ügyében a jogszabályokat nem rendeltetésüknek megfelelően, hanem egyik esetben kiterjesztően, máskor pedig indokolatlanul szűken értelmezték.
 - [8] Az indítványozó részletesen bemutatta azt, hogy álláspontja szerint a feljelentett nyilatkozatai, valamint zaklatása az indítványozó életvitelét, jó hírnevét hogyan befolyásolták. Alkotmányjogi érvelésként az 1/2015. (I. 15.) AB indokolását idézte (Indokolás [95]–[98]).
- [9] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e Abtv.-ben a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
 - [10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ára alapozott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú Bíróság 27.Bpkf.13.144/2016/2. számú végzésének kézbesítése a másodfokú bíróság tájékoztatása szerint nem történt. A támadott végzést az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint az indítványozó 2017. január 25-én vette át. Az alkotmányjogi panaszt 2017. már-

cius 24-én adták postára az elsőfokú bíróságnak címezve. Az Alkotmánybíróság ennek alapján rögzíti, hogy a panaszt határidőben benyújtottnak kell tekinteni.

- [11] 4. Az indítvány részben eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mert tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §); az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B] cikk (1) bekezdés, R) cikk (2) bekezdés, II. cikk, VI. cikk (1) bekezdés, valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdés második mondat, 28. cikk]. Az indítványozó megjelölte a támadott bírósági határozatot (Fővárosi Törvényszék 27.Bpkf.13.144/2016/2. számú végzés). Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a határozat alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg.
- [12] Az indítvány hivatkozik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének (jogbiztonság) sérelmére. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján erre az alaptörvényi rendelkezésre mint Alaptörvényben biztosított jogra csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatály tilalma miatt [3012/2017. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [25]]. Az indítványozó ezen két Alaptörvényben biztosított jogra nézve nem adott elő indokolást, így az Alkotmánybíróság az indítvány ezen elemét nem vizsgálhatta.
- [13] Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének, valamint 28. cikkének a sérelmére is. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban rámutat, hogy ezek a rendelkezések nem tekinthetők az Alaptörvényben biztosított jogoknak, így az azokra alapított alkotmányjogi panasz benyújtására az indítványozónak nincs lehetősége [legutóbb pl. 3215/2017. (IX. 13.) AB végzés, Indokolás [11], 3203/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [9]].
- [14] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésének második fordulata szerint „[a] védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt”. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a sérelmezett bírói döntések tárgya nem az indítványozónak a védelem körében kifejtett álláspontja miatt történő büntetőjogi felelősségre vonása, hanem a személyét sértő cselekmények miatt általa magánvádlóként tett feljelentés elbírálása, így megfelelő indítványozói indokolás hiányában nem alapítható meg az indítványban szereplő kifogások és a hivatkozott alaptörvényi rendelkezés közötti alkotmányjogi összefüggés. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen összefüggés hiányában az indítvány ezen elemét érdemben nem vizsgálja [legutóbb pl. 3193/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [15]].
- [15] 5. Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [16] Az alapul szolgáló büntető ügyben az indítványozó magánvádlóként járt el, így a benyújtott indítvány vonatkozásában az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében érintettnek tekinthető [pl. 1/2015. (I. 16.) AB határozat, Indokolás [9]; 3090/2016. (V. 12.) AB határozat, Indokolás [14]].
- [17] 6. Az Alkotmánybíróság vizsgálta azt is, hogy a támadott bírósági határozat az ügy érdemében hozott döntésnek vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek tekinthető-e. Az Alkotmánybíróság több határozatában rögzítette, hogy az alkotmányjogi panasz keretében csak az ügyek érdemében hozott végső döntések és a bírósági eljárást befejező egyéb döntések vizsgálhatók. Az alkotmányjogi panasz tárgya lehet a büntetőeljárásban hozott döntések közül az Abtv. 27. § első és második fordulata alapján valamennyi ügydöntő határozat, így az ítélet és az ügydöntő végzés is [legutóbb pl. 3057/2017. (III. 20.) AB végzés, Indokolás [7], korábban: 3040/2015. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [30], 3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [20]–[21]].
- [18] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján rögzítette, hogy a támadott határozat olyan döntésnek minősül, amely ellen alkotmányjogi panasz nyújtható be.
- [19] 7. Az Abtv. 27. § b) pontjában foglaltak szerint a bírói döntéssel szemben alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette vagy a jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [20] Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy az indítványozó a jogerős másodfokú bírósági határozat ellen nyújtotta be panaszát. Az indítványozó rendkívüli perorvoslatot nem vett igénybe. Az Ügyrend 32. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. § b) pontjában foglalt jogorvoslati lehetőség kimerítésének kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Alkotmánybíróság ennek alapján megállapította, hogy az indítvány a befogadáshoz szükséges ezen feltételnek eleget tett.

- [21] 8. Az Alkotmánybíróság ezután az Abtv. 29. §-ában rögzített, az indítvány befogadásához szükséges további feltételek fennállását vizsgálta.
- [22] Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [23] Az indítvány a feljelentett által tett kijelentések miatt az indítványozó életvitelében bekövetkezett változásokat részletezi, és nem arra irányuló alkotmányjogi indokolást tartalmaz, amelyből kitűnik, hogy a támadott határozat érdemére kiható alaptörvény-ellenesség áll fenn, amely az Alaptörvény II. cikkének és a VI. cikk (1) bekezdésének megsértéséből ered. Az indítványozó alkotmányjogi indokolásként az 1/2015. (I. 15.) AB határozat indokolását idézi szövegszerűen (Indokolás [95]–[98]). Az idézett indokolás azonban az Alkotmánybíróság által egy másik – az érdemi bírói döntés és indokolása tekintetében különböző – rágalmazási ügyben az ügyvédi tevékenységre vonatkozó sértő kifejezések miatt alkalmazott büntetőjogi felelősségre vonás indokoltságát támasztja alá.
- [24] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványban foglaltak nem vetnek fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [25] Az indítvány a támadott másodfokú határozat érdemére kiható alaptörvény-ellenességet sem vet fel. Az elsőfokú bíróság az eljárás megszüntetését ugyanis arra alapozta, hogy a cselekmény nem bűncselekmény, tekintettel arra, hogy a feljelentett által tett, a társadalmi konvencióknak és az illemnek meg nem felelő írásbeli és szóbeli közlések önmagukban, objektíve, büntetőjogi szempontból nem alkalmasak a feljelentő becsületének csorbítására (elsőfokú végzés 2. oldal 6. bekezdés).
- [26] Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában már rögzítette, hogy „a rágalmazás törvényi tényállása vonatkozásában annak megállapítása, hogy a konkrét ügyben a sérelmezett kijelentés értékítéletet vagy tényállítást tartalmaz-e, továbbá annak megfelelő minősítése, hogy az állított tény becsületsértő jellegű vagy sem, a bíróságok mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés” {3147/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [25]}.
- [27] Az Alkotmánybíróság továbbá – következetes gyakorlatának megfelelően – emlékeztet arra, hogy a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, és az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan – vélt vagy valós – jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható {pl. 3147/2016. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [23], 3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [28] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz az ügy érdemében hozott bírósági határozatot érdemben befolyásoló alkotmányellenességet, illetve alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel.
- [29] A kifejtett indokok alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2017. december 12.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1031/2017.

